

LOV

om

Anlæg og Drift af private Jernbaner.

8de Maj 1894.

§ 3.

Af Statskassen ydes, for saa vidt ikke anderledes ved Loven er bestemt, til hvert Baneanlæg et Bidrag, udgørende Halvdelen af den hele til Anlægget bevislig anvendte Anlægs-kapital, indbefattet Ekspropriationsudgifter og Driftsmateriel. Under Anlægskapitalen kan endvidere henregnes et efter Ministeriets Skøn passende Beløb til Bestridelse af Omkostninger ved Anlægskapitalens Tilvejebringelse og Forrentning under Arbejdets Udførelse.

For Statskassens Bidrag nyder denne samme Ret som de almindelige Bidrag fra Kommuner eller private.

Prioritetslaan maa ikke optages og Fortrinsaktier ikke udstedes.

§ 4.

Eneretsbevillinger i Henhold til denne Lov kunne meddeles for Tidsrummet indtil 1ste Januar 1990. Ved Enerettens Udløb tilkommer det Lovgivningsmagten at træffe Bestemmelse om Banernes fremtidige Ordning og Ejendomsforhold.

§ 5.

I Eneretsbevillingerne bliver der at optage Bestemmelser om:

- a. at Bevillingshaveren skal forelægge Indenrigsministeren fuldstændige Planer til Anlægget af Banen med Redegørelse for Sikringen af Anlægskapitalens Tilvejebringelse og underkaste sig Ministerens Bestemmelse om Banens Retningslinie, Bygningsmaade, Forsyning med alt Tilbehør — derunder de til Banens første Anlæg fornødne Lokaler for Told-, Post- og Telegrafvæsen, — Driftsplan, Betalings- og Befordringsregler m. v.;
- b. at Bevillingshaveren er underkastet Indenrigsministerens Bestemmelser om de fornødne Foranstaltninger til at hindre Ildsvaade paa de til Banen stødende brandfarlige Arealer og om Vilkaarene for Banens Tilslutning til bestaaende Baner samt for mulig Medafbenyttelse af disse;

**Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge
til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til
Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauen-
borg og Oldenburg,**

Gøre vitterligt: Rigsdagen har vedtaget og Vi ved Vort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Private Jernbaner, til hvis Anlæg og Drift der af Regeringen i Overensstemmelse med Forskrifterne i denne Lov meddeles Eneretsbevilling, kunne bygges som lette Baner, enten med samme Sporvidde som Statsbanerne eller med en smallere Sporvidde. Hvor ikke anden særlig Bestemmelse er given i Loven, er Valget af Sporvidde overladt Bevillingshaverne, for saa vidt som Sporvidden ikke er under en Meter. Dersom der ønskes endnu smallere Sporvidde, tilkommer det Indenrigsministeren at afgøre, om en saadan Sporvidde i Forhold til Anlæggets øvrige Karakter og Drift fyldestgør Fordringerne til Driftens Sikkerhed. Indhegning og Anbringelse af Led ved Vejoverkørsler kunne i Reglen ikke fordres undtagen paa enkelte særlig stærkt befærdede Punkter.

§ 2.

Ekspropriationen af de til Baneanlægene fornødne Grunde m. m. foretages i Henhold til Reglerne i Forordningen af 5te Marts 1845. For de Staten tilhørende Grunde, der indtages til Anlægene, gives fuldt Vederlag.

- c. at Bevillingshaveren er underkastet de Bestemmelser, som Indenrigsministeren fastsætter med Hensyn til gensidig Tilslutning og Drift, naar Sidebaner fremtidig ønskes satte i Forbindelse med Banen;
- d. at Bevillingshaveren er underkastet Indenrigsministerens Bestemmelse om Anvendelse af indenlandsk Arbejdskraft ved Anlægget, om Forbud mod Søn- og Helligdagsarbejde ved Anlægget samt om Forsikring af Arbejdere ved Anlægget og af ansatte ved Banedriften mod Ulykkestilfælde under deres Arbejde;
- e. at alle Medlemmer af Styrelsen for Banen saavel som alle ved denne ansatte skulle have dansk Indfødsret og være danske Undersaatter;
- f. at Udgiften ved Førelsen af Regeringens Tilsyn med Banens Anlæg skal afholdes af Bevillingshaveren;
- g. at Banen skal aabnes for Driften i sin hele Udstrækning senest 4 Aar efter Enerettens Meddelelse;
- h. at der fra Banens Aabning af det aarlige Driftoverskud skal opspares en Reserve- og Fornyelsesfond, svarende til 10 pCt. af Anlægskapitalen (jfr. § 3), til Sikkerhed for Banens fortsatte og uforstyrrede Drift. Større Fornyelser og Udvidelser af Anlægget med Tilbehør kunne kun med Indenrigsministerens Billigelse afholdes af Fonden og kun, for saa vidt denne derved ikke bringes ned under 5 pCt. af Anlægskapitalen. Naar der er gjort Brug af nogen Del af Fonden, skal den af Banens Overskud bringes op til sin oprindelige Størrelse, førend der kan udbetales Udbytte til Aktionærerne. Saa længe Fonden ikke er bragt op til 5 pCt. af Anlægskapitalen, skal dertil henlægges 40 pCt. af det aarlige Driftoverskud, derefter 10 pCt. af samme, indtil Fonden er bragt op til 10 pCt. af Anlægskapitalen;
- i. at der er forbeholdt Staten Ret til, efter 25 Aars Forløb fra Banens Aabning i hele sin Udstrækning, at overtage Baneanlægget med Tilbehør og med derpaa hvilende Forpligtelser enten mod Udredelsen af et Vederlag lig det 20-dobbelte af Gennemsnittet af Banens Nettoudbytte i de sidste 3 Aar, der gaa forud for det Aar, i hvilket

- den forlanges overdragen til Staten, eller mod Udredelsen af en Sum, der svarer til den Kapital, som bevislig er anvendt til Anlægget af Banen. Staten skal have Valget mellem disse to Overdragelsesmaader, og kan der i begge Tilfælde efter uvillige Mænds Skøn fradrages i Vederlaget et passende Beløb, saafremt Banen med Tilbehør ikke paa Overdragelsens Tid i enhver Henseende findes i fuldstændig og vel vedligeholdt Stand;
- k. hvorledes der skal sikres Regeringen Adgang til at skaffe sig nøjagtig Oplysning om Størrelsen af den til Anlægget bevislig anvendte Udgift og om Driftsudbyttet; samt
  - l. hvorledes Spørgsmaalet om Nettoudbyttets Beregning skal finde Afgørelse.

§ 6.

Endvidere kan ved Eneretsbevillingerne fastsættes:

- a. at de til Baneanlægget benyttede Grunde samt derpaa til Anlægget opførte Bygninger skulle være fritagne for alle ellers paa Grunde og Bygninger hvilende kongelige Skatter, Afgifter og Byrder;
- b. at Afslutning af Overenskomster i Anledning af Banens første Anlæg som og Udstedelse og Overdragelse af Aktiebrev og Forskrivninger efter denne Lovs § 3 kunne foregaa uden Brug af stemplet Papir; samt
- c. at der indrømmes Bevillingshaveren Godtgørelse for Indførselstold af de Genstande, som anvendes til Anlægget af Banen og dennes første Forsyning med Driftstilbehør.

§ 7.

Udgiften til Regeringens Tilsyn med Banerne efter deres Anlæg samt med deres Drift saavel i økonomisk som i teknisk Henseende bæres af Statskassen; dertil kan anvendes indtil 200 Kr. pr. Banemil.

§ 8.

Til Dækning af de Bidrag, der i Henhold til denne Lovs § 3 tilstaas af Statskassen til Anlæg af Privatbaner,

bemyndiges Finansministeren til at udstede og afhænde det fornødne Beløb i indenlandske 3½ pCt. eller 4 pCt. aarlig Rente bærende og fra Kreditors Side uopsigelige Statsobligationer.

§ 9.

De i denne Lovs §§ 1—8 givne Bestemmelser komme til Anvendelse paa følgende Jernbaner:

A. Paa Øerne:

1. En Jernbane fra Nykøbing til Holbæk.
Samtidig med Anlæg af denne Bane kan der ved Statsbanernes Foranstaltning anlægges et Spor fra Holbæk Station til Havnen, for saa vidt Kommunen eller private dertil yde et Tilskud af 40,000 Kr.
2. En Jernbane fra Tølløse over Ruds Vedby til et Punkt paa Slagelse-Vørslev-Banen.
3. En Jernbane fra et Punkt midtvejs paa Tølløse-Banen til Sorø. Staten kan overtage Driften af denne Bane.
4. En Jernbane fra Kallehave over Skovshuse til Vordingborg og Masnedsund.
5. En Jernbane fra Præstø til et Punkt paa Statsbanen mellem Lundby og Haslev Stationer (disse Punkter inklusive).
6. En Jernbane fra Hillerød til Frederiksværk.
7. En Jernbane fra Helsingør til Hornbæk.
8. En Jernbane fra Køge til Borup.
9. En Jernbane fra Kagerup Station til Helsingø.
10. En Jernbane fra Næstved til Karrebæksminde.
11. En Jernbane fra Lyngby til Vedbæk.
Ved Beregningen af Statskassens Bidrag til dette Baneanlæg medregnes ikke Ekspropriationsudgifter og Driftsmateriel.
12. En Jernbane fra Rønne over Aakirkeby til Nekso med Sidespor til Almindingen.
13. En Jernbane fra Kerteminde Havn enten til Odense eller til Ullerslev Station, eventuelt forlænget fra Kerteminde til Dalby.
14. En Jernbane fra Svendborg til Nyborg.

B. I Jylland.

15. En Jernbane fra Nørresundby over Sæby til Frederikshavn.
16. En Jernbane fra Nørresundby til Fjerritslev.
Der indrømmes Eneretshaverne for de tvende sidstnævnte Baneanlæg Benyttelse af Statsbanen mellem Aalborg og Nørresundby efter nærmere i Driftsplanen fastsatte Regler.
17. En Jernbane fra Fjerritslev til Thisted.
18. En normalsporet Jernbane fra Aalborg til Hadsund.
19. En Jernbane fra Svenstrup over Nibe til Aars.
20. En Jernbane fra Lemvig Havn over Lemvig Station og Harboøre til Tyborøn Kanal.
21. En Jernbane fra Nymindegab over Billum til Varde med Sidebane fra Billum til Esbjerg.
22. En Jernbane fra Horsens til Vinding eventuelt til Bryrup.
23. En Jernbane fra Hammel enten Syd om Brabrand Sø til Aarhus eller til Brabrand Station.
24. En Jernbane fra Give Station til Herning.
25. En Jernbane fra Hurup over Vestervig til Agger.
26. En Jernbane fra Vejle gennem Vejleaaalen til Vandel i Randbøl Sogn.
27. En Jernbane fra Kolding til Egtved.
28. En Jernbane fra Æbeltoft til Torsager Station.
29. En Jernbane fra Rødkærsbro over Kellerup til Silkeborg.

§ 10.

Eneret til Anlæg og Drift af de i § 9 nævnte Baner kan ikke meddeles efter den 1ste April 1904. Andragender herom vedrørende de i samme Paragraf nævnte Baner tages fortrinsvis i Betragtning efter den Tidsfølge, i hvilke de foreligge med de efter Indenrigsministerens Skøn fornødne Oplysninger, jfr. § 5, Litra a. Dog bliver det at iagttage, at der i et enkelt Finansaar ikke meddeles Eneret til Anlæg af flere end 4 af de nævnte Baner, hvoraf 2 Baner paa Øerne og 2 Baner i Jylland, i hvilken Henseende dog kun

en af de under 15—19 nævnte Baner kan komme i Betragtning i det enkelte Finansaar.

Hvorefter alle vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 8de Maj 1894.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

Ingerslev.